

Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad 8 en 9 oktober 2026

Eurogroep

Agendaonderwerp: Voorbereiding van internationale vergaderingen, wisselkoersontwikkelingen

Document: EU IMFC-verklaring en EU G20 *terms of reference*

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de voorbereiding van de Jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank die plaatsvindt van 13 tot 18 oktober in Bangkok, Thailand. Specifiek zal de EU-verklaring voor het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) en de EU *Terms of Reference* voor de G20 bijeenkomst van Ministers van Financiën en Gouverneurs van Centrale Banken (FMCBG) worden besproken.

De Jaarvergadering zal zich vermoedelijk richten op mondiale en geopolitieke ontwikkelingen zoals de impact van conflicten en oorlogen, oplopende publieke schulden in een aantal grote economieën, het buitensporige overschot op de lopende rekening van China en de impact van handelsbelemmeringen van de Verenigde Staten. Deze ontwikkelingen dragen bij aan beleidsonzekerheid en neerwaartse druk op de groei van de mondiale economie, hoewel de wereldeconomie vooralsnog weerbaar is gebleken. De kansen en risico's van kunstmatige intelligentie zullen ook aan bod komen.

Het IMF zal naar verwachting oproepen tot het doorvoeren van structurele hervormingen en prudent begrotingsbeleid om oplopende schulden te adresseren, in een context van toenemende budgettaire druk i.v.m. de oplopende kosten op het gebied van o.a. defensie, de klimaattransitie en vergrijzing. EU-landen zullen naar verwachting aandacht vragen voor de voortdurende Russische oorlog tegen Oekraïne en diens wereldwijde economische gevolgen en oproepen tot continuering van steun vanuit het IMF voor Oekraïne.

Daarnaast zal de Eurogroep stilstaan bij wisselkoersontwikkelingen in het afgelopen half jaar. Dit onderwerp staat elke zes maanden regulier op de agenda. De Europese Commissie zal een presentatie geven over de ontwikkeling van de wisselkoersen.

Eurogroep in inclusive format

Agendaonderwerp: Spaar- en investeringsunie – stand van zaken en jaarlijkse monitoring met focus op pensioenen en beleggingsrekeningen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de stand van zaken rondom de verdere versterking van de kapitaalmarktunie en ontwikkeling van de spaar- en investeringsunie. Eerder is in de Eurogroep van 11 maart 2024 besloten om in inclusieve samenstelling regelmatig de prestaties van de Europese kapitaalmarkten te evalueren en de voortgang op nationaal en EU-niveau regelmatig te monitoren. Dit is vastgelegd in een verklaring met gezamenlijke prioriteiten voor de kapitaalmarktunie die na afloop is gepubliceerd.¹ Monitoring vindt plaats over prestaties van de Europese kapitaalmarkten, voortgang op nationaal én EU-niveau van de maatregelen uit de Eurogroep-verklaring van 2024, en uitwisseling van best practices. Dit jaar ligt de focus op de thema's pensioenen en spaar- en beleggingsrekeningen (SIAs).

Het kabinet ziet de urgentie om voortgang te boeken met de kapitaalmarktunie en heeft hiertoe een ambitieuze inzet opgesteld.² De kabinetsinzet bestaat uit drie pijlers: sterker toezicht, een breder en diverser kapitaal aanbod en eenduidigere regels. Het kabinet zet erop in dat op alle deelgebieden

¹ Eurogroep, Statement of the Eurogroup in inclusive format on the future of the Capital Markets Union (11 maart 2024), <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/03/11/statement-of-the-eurogroup-in-inclusive-format-on-the-future-of-capital-markets-union/>

² Kamerstukken II 2024-2025, 21 507-07 nr. 2099.

voortgang geboekt wordt, vanwege de onderlinge verbondenheid van deze bouwstenen. Het kabinet ziet dan ook toegevoegde waarde van goede monitoring, zowel op nationaal als op EU-niveau.

Wat betreft de bovengenoemde thema's die centraal staan in de monitoring dit jaar, zet het kabinet in op bevordering van de ontwikkeling van nationale (bedrijfs)pensioenstelsels in andere lidstaten door het delen van *best practices* en blijft de aandacht hiervoor in het Europees Semester steunen. In het coalitieakkoord staat dat het kabinet mensen stimuleert meer van hun spaargeld te beleggen in de Nederlandse economie en dat er een EU-beleggingsrekening komt. Er loopt momenteel een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden om beleggingen fiscaal te stimuleren via een EU-beleggingsrekening.³

Agendaonderwerp: Effectiviteit en efficiëntie van de overheidsfinanciën – uitdagingen en kansen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal spreken over doeltreffendheid en doelmatigheid van de overheidsfinanciën. Concurrerende uitgavenprioriteiten zoals defensie, klimaatverandering en concurrentievermogen, de kosten van vergrijzing en hogere rentelasten zetten de begrotingsruimte van lidstaten onder druk. Herprioritering en doelmatiger beleid kunnen ruimte vrijmaken voor nieuwe prioriteiten, met behoud van houdbare overheidsfinanciën.

Binnen het Europees Semester is er toenemende aandacht voor dit onderwerp. Vier hoofdthema's staan centraal in de landspecifieke aanbevelingen die lidstaten in 2026 ontvingen: minder groei-verstorende belastingen en bredere belastinggrondslagen; herprioritering van uitgaven en systematische uitvoering van *spending reviews*; gerichtere steunmaatregelen; en sterkere begrotingsinstituties.

Het kabinet onderschrijft het belang van doeltreffende en doelmatige overheidsfinanciën. Doelmatiger beleid moet niet alleen ruimte vrijmaken voor nieuwe prioriteiten, maar ook bijdragen aan de begrotingsaanpassing die nodig is voor de beheersing van overheidsschulden. Het kabinet blijft aandacht houden voor de houdbaarheid van overheidsfinanciën en benadrukt het belang van het terugdringen van hoge begrotingstekorten en oplopende publieke schuldniveaus.

Agendaonderwerp Energieprijzen en de impact daarvan op de economie van de eurozone

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal spreken over hoge energieprijzen en de impact daarvan op de economie van de eurozone. Naar verwachting zal een groot deel van de discussie zich richten op de hoge energieprijzen en de gevolgen daarvan op onder andere inflatie, het concurrentievermogen van de EU en overheidsfinanciën in verschillende lidstaten.

De stijgende energieprijzen, voornamelijk als gevolg van het conflict in het Midden-Oosten, hebben reeds een opwaartse druk op inflatie. Ook hebben de hoge energieprijzen gevolgen voor het concurrentievermogen van de EU. Er is wereldwijd sprake van stijgende energieprijzen, maar in een aantal derde landen is deze stijging beperkter. Naast gevolgen voor inflatie en concurrentievermogen, kunnen de hoge energieprijzen ook negatieve impact hebben op de overheidsfinanciën wanneer maatregelen worden genomen om de impact van hoge energieprijzen op huishoudens en bedrijven te verzachten.

Het kabinet vindt het positief dat er afgelopen tijd op Europees niveau maatregelen zijn genomen ten aanzien van energie en het op termijn structureel verlagen van energieprijzen. Zo kwam de Europese Commissie in juli met het Actieplan Elektrificatie met onder andere voorstellen om elektriciteitsrekeningen te verlagen. Het kabinet ziet verregaand ingrijpen in de markt (zoals EU brede price-caps) ongewenst. Het

³ Kamerstukken II, 2025-2026, 22 112, nr. 4201.

kabinet benadrukt daarbij in Europees verband dat mogelijke nationale steunmaatregelen gericht, tijdelijk en tijdig dienen te zijn.

Ecofin

Kapitaalmarktintegratie- en toezichtcentralisatiepakket

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar; nog onzeker of er documenten voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* worden geplaatst.

Aard bespreking: Politieke bespreking ten behoeve van het bereiken van een algemene oriëntatie (Raadspositie)

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Het Ierse voorzitterschap streeft ernaar om tijdens de Ecofinraad een akkoord te bereiken over het kapitaalmarktintegratie- en toezichtcentralisatiepakket (*Market Integration and Supervision Package, MISP*) en het voorstel voor de finaliteitsverordening (*Settlement Finality Regulation, SFR*).⁴ Dit streven van het voorzitterschap lijkt, gezien de status van de onderhandelingen, ambitieus. Tegelijkertijd is het niet uit te sluiten dat over belangrijke openstaande thema's politieke overeenstemming wordt gevonden tijdens de bespreking. De rechtsbasis van deze voorstellen zijn artikel 53, lid 1 en artikel 114 VWEU. De besluitvorming is gekwalificeerde meerderheid met medebeslissing door het Europees Parlement. Met deze geannoteerde agenda geef ik tevens invulling aan mijn toezegging tijdens het Commissiedebat Eurogroep/Ecofinraad van 9 september jl. om de Kamer nader te informeren over de stand van zaken van de onderhandelingen over het MISP en de Nederlandse inzet.

Zoals beschreven in de BNC-fiches zien de voorstellen van de Commissie op aanpassing van enkele verordeningen en richtlijnen om de Europese kapitaalmarkten te integreren. Hiertoe bevat het pakket voorstellen om structurele barrières voor grensoverschrijdende activiteiten ten aanzien van beurshandel en afwikkeling van financiële transacties weg te nemen, het toezicht op financiële ondernemingen te versterken en waar nodig te centraliseren, de kapitaalmarkten eerlijker en transparanter te maken en innovatie te stimuleren. Met dit pakket wordt overkoepelend beoogd vergunningverlening en naleving van regelgeving door financiële ondernemingen te vereenvoudigen en gelddruk te verminderen.

Het kabinet heeft het pakket overwegend positief geapprecieerd in de BNC-fiches. Het kabinet is voorstander van sterke, geïntegreerde kapitaalmarkten in de EU om de uitdagingen op het gebied van concurrentievermogen en productiviteit het hoofd te bieden. Hiervoor zijn veel investeringen nodig, die vooral privaat gefinancierd moeten worden. Met de ontwikkeling van de kapitaalmarktunie wil het kabinet zorgen dat de vruchtbare Nederlandse en Europese bodem voor innovatie en concurrentie voldoende water (financiering) krijgt. Het pakket sluit goed aan bij de kabinetsinzet om belemmeringen die een interne kapitaalmarkt in de weg staan, weg te nemen en het toezicht op financiële ondernemingen te versterken en waar nodig onder te brengen bij ESMA, de Europese toezichthouder op de kapitaalmarkten.

Naar verwachting concentreert de bespreking zich op een aantal hoofdthema's in de onderhandelingen waarop nog geen overeenstemming is bereikt. Dit betreffen (1) de reikwijdte (scope) van het directe toezicht door ESMA, (2) de herziening van de bestuursstructuur (governance) van ESMA en samenwerking met nationale toezichthouders, (3) adequate kostenbeheersing en financiering van ESMA en (4) vergroting van transparantie van handel in financiële instrumenten. Deze onderwerpen kwamen ook in afgelopen Ecofinraden voor de zomer aan de orde. Over andere onderdelen van het pakket, zoals vereenvoudiging van de regelgeving voor beleggingsfondsen, toepassing van innovatieve technologie zoals *distributed ledger technology* (DLT) voor efficiëntere financiële dienstverlening en technische wijzigingen van de regels voor beurstransacties en afwikkeling hiervan is op technisch niveau al grotendeels overeenstemming bereikt. De Nederlandse inzet hierop is tot nu toe op hoofdlijnen goed geborgd in de onderhandelingen.

Nederland heeft gedurende de onderhandelingen ingezet op uitbreiding van de toezichtbevoegdheden van ESMA, mits hiertoe ook de governancestructuur wordt herzien zodat ESMA effectief, onafhankelijk en slagvaardig kan opereren. Voor het kabinet is het van belang dat een significant aantal entiteiten in de financiële keten – handelsplatformen (beurzen), tussenpersonen zoals centrale tegenpartijen (clearing),

⁴ Kamerstukken II, 2025-2026, 22 112 nr. 4241; Kamerstukken II, 2025-2026, 22 112, nr. 4242

centrale effectenbewaarinstituten (die effecten beheren, registreren en transacties afwikkelen) en cryptoactivadienstverleners – die pan-Europees opereren, onder direct ESMA-toezicht komen te vallen. Nederland heeft hierbij binnen de E6, samen met Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en Polen, een gezamenlijke positie in de Raad ingebracht om het bereiken van een ambitieus compromis te faciliteren.⁵ Binnen de Raad is er veel steun om significante entiteiten onder Europees toezicht te brengen, al is de kalibratie van de exacte significantiedrempels nog onderdeel van de discussie.

Lidstaten verschillen van mening over de optimale balans tussen de rol van ESMA en nationale toezichthouders bij de herziening van de governance van ESMA en de inrichting van het directe Europese toezicht. Nederland behoort tot een van de meest ambitieuze lidstaten ten aanzien van dit onderdeel van het pakket en acht het Commissievoorstel adequaat. Een groot deel van de lidstaten is terughoudender op dit punt en pleit voor behoud van een grotere rol voor de nationale toezichthouders. Zij willen dat de raad van toezichthouders (*Board of Supervisors*) van ESMA een grotere rol behoudt ten opzichte van het nieuw op te richten uitvoerend bestuur (*Executive Board*) dan door de Commissie is voorgesteld. Ook zet deze groep lidstaten erop in dat nationale toezichthouders meer betrokken blijven bij de toezichttaken die naar ESMA gaan. Terwijl Nederland met een aantal andere landen ervoor pleit dat toezichtverantwoordelijkheden volledig overgedragen worden om efficiëntie te borgen, en samenwerking tussen ESMA en nationale autoriteiten alleen plaatsvindt ten behoeve van toezicht dat op nationaal niveau blijft. Het kabinet vindt duplicatie van toezichttaken onwenselijk, omdat dit voor onduidelijkheid en hogere toezichtkosten voor financiële ondernemingen kan zorgen. Voor een sterke en aantrekkelijke Europese kapitaalmarkt is het van belang dat ESMA en haar uitvoerend bestuur slagvaardig en snel kunnen handelen waar het directe toezichttaken betreft. Ook dient ESMA betere mogelijkheden te krijgen, zoals voorgesteld door de Commissie, om convergentie van nationaal toezicht af te dwingen.

Voor het kabinet is een gebalanceerd pakket van belang. Het kabinet zet erop in dat een significant aantal entiteiten onder direct ESMA-toezicht komen te vallen en dat ESMA efficiënt, onafhankelijk en slagvaardig kan opereren. Zo houdt het kabinet oog voor behoud van de efficiëntie van het toezichttraamwerk en voor de beheersing van de kosten. Binnen de Raad is brede steun voor aanscherpingen van het voorstel ten behoeve van adequate kostenbeheersing van ESMA en verlaging van de nalevingskosten voor onder toezicht staande instellingen, in lijn met de kabinetsinzet. Over de precieze invulling is nog geen overeenstemming bereikt; dit kan de vorm aannemen van een intern ESMA-comité dat toeziet op de kosten of een meerjarig kostenkader zoals Nederland ook kent op nationaal niveau. Ook over verbetering van de regelgeving voor de marktinfrastructuur, die beoogt meer harmonisatie en efficiëntere handel en afwikkeling te faciliteren, is over het algemeen overeenstemming. Wel is er nog discussie over de voorstellen om de transparantie van de beurshandel te verbeteren door handelsdata vanuit de hele EU te consolideren. Het kabinet vindt, zoals omschreven in het BNC-fiche, dat deze data in de toekomst beter inzicht bieden in de diepte van het orderboek, en welk handelsplatform de beste prijs biedt. Hierdoor krijgen beleggers, zowel brokers die namens huishoudens handelen als pensioenfondsen, beter zicht op de markt. Verschillende lidstaten hebben zorgen dat deze voorstellen de verdienmodellen van hun nationale beurs negatief beïnvloeden.

Indien de compromisteksten die door het voorzitterschap ter akkoord worden voorgelegd, in lijn zijn met bovenstaande prioriteiten binnen de Nederlandse inzet, is het kabinet voornemens om in te stemmen met dit Raadsakkoord als basis voor de onderhandelingen met het Europees Parlement. Het Europees Parlement zal naar verwachting in december haar positie innemen.

Agendaonderwerp: Rapport Bankensector

Document: Mededeling over het concurrentievermogen van de bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52026DC0615>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken worden over de recente Mededeling van de Europese Commissie over het concurrentievermogen van de bankensector, die op 17 juli 2026 is gepubliceerd. Het doel van deze

⁵ Kamerstukken II, 2025-2026, 21 501-07, nr. 2196 (Bijlage bij Geannoteerde agenda Eurogroep/ Ecofinraad 11-12 juni 2026)

Mededeling is om het concurrentievermogen van banken te versterken, zodat banken beter in staat zijn bij te dragen aan de financiering van de Europese economie. De mededeling geeft richting aan gedetailleerde wetsvoorstellen die de Commissie naar verwachting in het eerste kwartaal van 2027 zal publiceren.

De Europese Commissie noemt in de mededeling drie uitdagingen voor de bankensector: 1) fragmentatie, waardoor de voordelen van grensoverschrijdend bankenverkeer onvoldoende van de grond komen; 2) de implementatie van internationale Bazel-standaarden voor Europese banken, waarbij beter rekening gehouden kan worden met de specifieke kenmerken van de Europese Unie en met proportionaliteit en 3) de complexiteit van de regelgeving.

Het kabinet verwelkomt de mededeling en heeft eerder een reactie gedeeld met de Europese Commissie door samen met de Nederlandsche Bank te reageren op een consultatie.⁶ Op 25 september heeft het kabinet de Kamer het BNC-fiche over de mededeling gestuurd, met daarin een meer gedetailleerde beoordeling. Het kabinet is van mening dat het concurrentievermogen van banken met name verbeterd kan worden door de interne markt voor bankdiensten te versterken en regelgeving te versimpelen en harmoniseren. Om de interne markt te versterken ziet het kabinet kansen door stappen te zetten richting vervolmaking van de bankenunie. Dit is ook onderdeel van het coalitieakkoord.⁷ Een vervolmaakte bankenunie zorgt ervoor dat banken beter kunnen concurreren op de Europese markt en dat de toegang tot financiering in Europa verbetert. Het kabinet vindt het belangrijk dat voorstellen voor een Europees depositogarantiestelsel samengaan met voorstellen die de verwevenheid tussen overheden en banken aanpakken. In den brede hecht het kabinet eraan dat de Europese Commissie met één pakket aan wetsvoorstellen komt, zodat simplificatie en vooruitgang ten aanzien van de bankenunie hand in hand gaan.

Het kabinet hecht daarnaast groot belang aan de versimpeling van bankregelgeving en vindt het goed dat de Europese Commissie voorstellen gaat doen om complexiteit weg te nemen. Belangrijke uitgangspunten voor het kabinet daarbij zijn het belang van een internationaal gelijk speelveld, het behoud van internationale standaarden en het waarborgen van de weerbaarheid van de financiële sector. Binnen die kaders zet het kabinet zich in voor versimpeling en harmonisatie van buffervereisten. Ook is het kabinet voorstander van het beter laten aansluiten van Europese resolutievereisten bij internationale standaarden.

Het verbeteren van het concurrentievermogen van de Europese bankensector is voor veel Europese lidstaten een belangrijk thema. Er lijkt brede steun voor voorstellen om de bankenregelgeving te versimpelen, al verschillen lidstaten naar verwachting in de mate waarin eisen van het raamwerk ook versoepeld moeten worden. Op het gebied van integratie van de Europese markt is er naar verwachting verdeeldheid over de voorstellen om kapitaal en liquiditeit vrijer in te zetten binnen een internationaal opererende bankengroep en over de voorwaarden voor stappen richting een Europees depositogarantiestelsel.

Agendaonderwerp Economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en over Europese steunmaatregelen. Dit is een regulier terugkerend agendaonderwerp op de Ecofinraad. Er vindt geen besluitvorming plaats.

Ukraine Support Loan (USL)

Tijdens de Europese Raad op 18 december 2025 is een akkoord bereikt om Oekraïne in 2026 en 2027 te ondersteunen met EUR 90 mld. aan leningen middels de *Ukraine Support Loan* (USL). De steun uit de USL voor 2026 is vastgesteld op EUR 45 mld., waarvan EUR 16,7 mld. voor begrotingssteun en 28,3 mld. voor steun aan defensie capaciteiten. De betreffende begrotingssteun bestaat voor EUR 8,35 mld. uit nieuwe

⁶ Kamerstukken II, 2025-2026, 21 507, nr. 2180.

⁷ Aan de slag – Coalitieakkoord 2026 – 2030.

macro-financiële bijstand (MFA) en voor EUR 8,35 mld. uit een *top-up* van de Oekraïne faciliteit. Deze beide instrumenten voor begrotingssteun zijn gekoppeld aan beleidshervormingen. De eerste MFA uitbetaling onder de USL heeft op 25 juni jl. plaatsgevonden. Er wordt momenteel gewerkt aan de tweede MFA tranche, ter hoogte van EUR 3,7 mld. Voordat deze uitbetaling kan worden gedaan moet Oekraïne nog aan een aantal van de hervormingseisen voltooien. In het kader van steun aan defensie industriële capaciteiten voor Oekraïne heeft de Europese Commissie op 18 september EUR 3,3 mld. uitbetaald. Dit is de vierde defensie gerelateerde betaling onder de USL.

Oekraïne faciliteit

Oekraïne ontvangt sinds februari 2024 steun uit de Oekraïne faciliteit ten behoeve van herstel, wederopbouw en modernisering met een totale omvang van EUR 50 mld. voor de periode 2024-2027. Voor steun vanuit de Oekraïne faciliteit geldt dat uitbetaling voorwaardelijk is aan het doorvoeren van hervormingsstappen uit het Oekraïneplan. Het Oekraïneplan is op 30 juli jl. met een Raadsuitvoeringsbesluit gewijzigd, om rekening te houden met de additionele begrotingssteun uit de USL die via de Oekraïne faciliteit wordt gekanaliseerd. Met deze wijziging zijn ook aanvullende hervormingsvoorwaarden opgenomen in het plan. Naar verwachting zal de Raad in november de verdeling van de resterende steun uit de USL voor 2027 vaststellen. Voor het deel van de steun dat vanuit de Oekraïne faciliteit in 2027 zal worden gekanaliseerd, moet het Oekraïneplan nogmaals worden herzien. Nederland kijkt als betrokken partner nauw mee op hervormingen in Oekraïne en deze aanpassing van het Oekraïneplan.

Op 8 juni jl. heeft de gedeeltelijke uitbetaling van tranche zeven (EUR 2,8 mld.) van de Oekraïne faciliteit plaatsgevonden. Naar verwachting vindt een gedeeltelijke uitbetaling van tranche acht (EUR 2,9 mld.) van de Oekraïne faciliteit begin oktober plaats.

IMF en aanvullende financiële noden Oekraïne

Op 26 februari jl. is een nieuw vierjarig IMF-programma van ca. USD 8,1 mld. voor Oekraïne overeengekomen, ter vervanging van het vorige programma. Op 20 juli jl. heeft de Raad van Bewind van het IMF de eerste beoordeling van het programma met een positief resultaat afgerond. Eerder ging het IMF in zijn berekeningen uit van een beëindiging van de oorlog in 2026. Gezien dat dit scenario minder waarschijnlijk wordt werkt het IMF aan een actualisering van de aannames en macro-financiële cijfers, waarbij de financieringsbehoefte naar verwachting aanzienlijk hoger uit zal vallen. Voor de aanvullende financieringsopgave van Oekraïne voor 2027 zal in dat geval opnieuw naar steun van internationale donoren gekeken worden. De omvang van de benodigde aanvullende internationale steun hangt af van deze macro-financiële cijfers van het IMF.

Het kabinet benadrukt dat Nederland Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd blijft steunen in tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zo lang als dat nodig is. Daarnaast is het kabinet voorstander van voorspelbare en voldoende begrotingssteun voor Oekraïne. Het is van belang dat er duidelijkheid komt over de concrete Oekraïense financiële noden voor 2027, zodat het land door internationale donoren tijdig van additionele internationale steun kan worden voorzien. Daarbij is van belang dat partnerlanden betrokken blijven en de financieringslasten tussen partners worden verdeeld. Ten slotte is voortgang in Oekraïne van de noodzakelijke hervormingen cruciaal om betalingen te ontgrendelen.

Agendaonderwerp Economisch herstel in Europa: de herstel- en veerkrachtfaciliteit

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal worden stilgestaan bij de stand van zaken ten aanzien van de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF). Naar verwachting zal de Europese Commissie een update geven over de ontvangen betaalverzoeken en de tot op heden uitbetaalde subsidies en leningen uit de faciliteit. De HVF loopt tot en met 31 december 2026, waarna er geen uitbetalingen uit de faciliteit meer kunnen plaatsvinden. Lidstaten hadden tot eind augustus om de mijlpalen en doelstellingen uit het herstel- en veerkrachtplan te implementeren en tot dezelfde datum de mogelijkheid om het herstel- en veerkrachtplan te wijzigen. Vervolgens konden lidstaten tot en met 30 september betaalverzoeken indienen. De Europese Commissie heeft tot medio november om deze te beoordelen. Nederland heeft op

22 september jl. het vijfde en tevens laatste betaalverzoek ingediend (EUR 1,7 mld.) en heeft er vertrouwen in dat de Europese Commissie het laatste betaalverzoek positief zal beoordelen.

Agendaonderwerp: Europees Semester 2026: geleerde lessen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over de lessen die kunnen worden geleerd uit het verloop van het Europees Semester van 2026. Dit is een jaarlijks terugkerend agendapunt, waarin zowel de inhoud als het proces van het Europees Semester worden besproken. Het Europees Semester is het jaarlijkse proces waarin EU-lidstaten hun economisch, arbeidsmarkt- en begrotingsbeleid coördineren. De oorsprong hiervan ligt in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en de afspraken die daarin zijn gemaakt over het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid. Het Semester combineert het toezicht op macro-economische onevenwichtigheden, overheidsfinanciën, arbeidsmarktbeleid en het bevorderen van economische groei in de EU.

Het kabinet verwelkomt de aandacht die in de afgelopen Semestercyclus ging naar het belang van hervormingen en investeringen om het concurrentievermogen van de EU te versterken, de strategische autonomie te waarborgen en de weerbaarheid te vergroten, met inachtneming van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Deze nadruk vond haar weergave in de door de Raad vastgestelde landspecifieke aanbevelingen. Ten aanzien van de landspecifieke aanbevelingen acht het kabinet het ook voor de komende jaren van belang dat deze helder geformuleerd worden en zich richten op het structureel verbeteren van de economieën van lidstaten. Het kabinet hecht hierbij aan behoud van focus van het Semester op economisch-, begrotings- en werkgelegenheidsbeleid. Ten slotte vindt het kabinet het van belang dat de landspecifieke aanbevelingen de lidstaten voldoende mate van beleidsvrijheid geven om geïdentificeerde uitdagingen te adresseren. Voldoende beleidsvrijheid is van belang voor nationaal draagvlak, eigenaarschap en uitvoerbaarheid. Voor effectieve multilaterale beleidscoördinatie is het daarbij van belang dat stukken tijdig door de Europese Commissie worden gepubliceerd. Ook het begrotingstoezicht in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) maakt deel uit van het Europees Semester. Nederland zal het belang van strikte naleving van de Europese begrotingsafspraken blijven benadrukken, juist nu oplopende overheidsschulden en hogere rentelasten de begrotingsruimte in de EU onder druk zetten.

Agendaonderwerp Implementatie Europees begrotingsraamwerk: Raadsaanbevelingen budgettaire-structurele plan van Tsjechië

Document: Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel '*medium-term fiscal-structural plan of Czechia*'.

Aard bespreking: Aannee Raadsaanbeveling

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

In het kader van het herziene Europese begrotingsraamwerk hebben lidstaten budgettaire-structurele plannen (hierna: plannen) voor de middellange termijn ingediend, met daarin hun voorgenomen begrotingsbeleid, hervormingen en investeringen. De Kamer is op 20 december 2024 over dit proces via de brief kabinetsinzet implementatie van het Europees begrotingsraamwerk geïnformeerd.⁸ Alle lidstaten hebben hun (eerste) plan ingediend. Tsjechië heeft inmiddels een herzien plan met een nieuw uitgavenpad ingediend wegens het aantreden van een nieuw kabinet.

De Europese Commissie oordeelt dat het uitgavenpad zoals voorgesteld door Tsjechië voldoet aan de vereisten van verordening 2024/1263. De Europese Commissie doet zodoende een aanbeveling aan de Raad om het uitgavenpad vast te stellen. Nederland kan het oordeel van de Europese Commissie volgen en is voornemens in te stemmen met de Raadsaanbeveling over het herziene plan van Tsjechië.

⁸ Kamerstuk 21.501-07 nr. 2085

Agendaonderwerp Implementatie Europees begrotingsraamwerk - Raadsaanbeveling uitbreiding nationale ontsnappingsclausule Griekenland

Document: Op dit moment is de Raadsaanbeveling nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst.

Aard bespreking: Aannee Raadsaanbeveling

Besluitvormingsprocedure: Versterkte gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Zoals toegelicht in de nazending van de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van juni 2025⁹ kan de nationale ontsnappingsclausule (*National Escape Clause*, NEC) binnen de Europese begrotingsregels op verzoek van een lidstaat worden geactiveerd. Daarvoor gelden drie voorwaarden: (i) uitzonderlijke omstandigheden buiten de controle van de lidstaat, (ii) een substantiële impact van deze omstandigheden op de overheidsfinanciën en (iii) behoud van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op middellange termijn.

Op 8 juli 2025 heeft de Raad de NEC voor een eerste groep van vijftien lidstaten, waaronder Griekenland, geactiveerd om ruimte te bieden voor hogere defensie-uitgaven in de periode 2025-2028¹⁰. Inmiddels is de clausule voor achttien¹¹ lidstaten geactiveerd. Deze lidstaten mogen tijdelijk afwijken van het door de Raad aanbevolen uitgavenpad vanwege een toename van hun defensie-uitgaven, tot maximaal 1,5% bbp per jaar¹².

In de overkoepelende mededeling bij het lentepakket van 3 juni 2026 heeft de Europese Commissie aangekondigd dat de reikwijdte van de NEC op verzoek van lidstaten kan worden uitgebreid naar maatregelen, genomen na 28 februari 2026, die de weerbaarheid van het Europese energiesysteem versterken en de transitie weg van fossiele brandstoffen versnellen¹³. Voor de extra uitgavenruimte op grond van deze energiezeekerheidsmaatregelen geldt een maximum van 0,3% bbp per jaar en cumulatief 0,6% bbp over de periode 2026-2028. Deze ruimte valt bovendien binnen het hiervoor genoemde bestaande plafond van 1,5% bbp per jaar. De uitbreiding leidt niet tot verlenging van de looptijd van de NEC. Op 18 augustus 2026 heeft de Europese Commissie nadere richtsnoeren voor deze uitbreiding gepubliceerd¹⁴.

Griekenland heeft op 6 augustus 2026 verzocht om de reeds geactiveerde NEC voor defensie uit te breiden naar energiezeekerheidsmaatregelen. De Europese Commissie heeft dit verzoek positief beoordeeld en op 17 september 2026 een aanbeveling aan de Raad gedaan. Daarin stelt zij voor de bestaande Raadsaanbeveling voor Griekenland te vervangen door een nieuwe aanbeveling die zowel de defensieflexibiliteit als de flexibiliteit voor energiezeekerheidsmaatregelen omvat. De aanbeveling voorziet in de halfjaarlijkse rapportage door Griekenland, uiterlijk op 15 april en 15 oktober, over de energiezeekerheidsmaatregelen en hun budgettaire gevolgen. Op basis daarvan beoordeelt de Europese Commissie welke maatregelen voor flexibiliteit in aanmerking komen en houdt zij het gebruik daarvan bij in het begrotingstoezicht.

Het kabinet kan de beoordeling van de Europese Commissie volgen en is voornemens in te stemmen met de nieuwe Raadsaanbeveling voor Griekenland. Bij de monitoring van de toepassing van de NEC zal het kabinet aandacht blijven vragen voor schuldhoudbaarheid en financiële stabiliteit, evenals voor de tijdelijkheid en gerichtheid van de ontsnappingsclausule. Daarbij blijft het kabinet het belang benadrukken van herprioritering van uitgaven om structureel hogere uitgaven binnen de nationale begrotingen op te vangen.

⁹ Zie de Nazending Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad juni 2025, Kamerstukken II 2024/25, 21 501-07, nr. 2119.

¹⁰ Zie geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad juli 2025, Kamerstukken II 2024/25, 21 501-07, nr. 2124.

¹¹ België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Griekenland, Hongarije, Kroatië, Letland, Litouwen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije, Spanje en Tsjechië

¹² Kamerstuk 21501-20 nr. 2207

¹³ Zie de nazending van de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van 11 en 12 juni 2026 (lentepakket), Kamerstukken II 2025/26, 21 501-07, nr. 2197

¹⁴ Europese Commissie, *Guidance to Member States on Broadening the Scope of the National Escape Clause for Energy Security*, Publicatieblad van de Europese Unie, C/2026/4514, 18 augustus 2026.

Agendaonderwerp: Voorbereiding van internationale vergaderingen

Document: EU IMFC-verklaring en EU G20 *terms of reference*

Aard bespreking: Vaststellen EU-inzet bij IMFC en G20

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal net als de Eurogroep van gedachten wisselen over de voorbereiding van de Jaarvergadering van het IMF en de Wereldbank die plaatsvindt van 13 tot 18 oktober in Bangkok, Thailand. Specifiek zal de EU-verklaring voor het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) en de EU *Terms of Reference* voor de G20 bijeenkomst van Ministers van Financiën en Gouverneurs van Centrale Banken worden vastgesteld. Zie voor een nadere toelichting hiervoor de bijdrage hierboven bij het vergelijkbare agendaonderwerp op de Eurogroep.

Agendaonderwerp: Conclusies klimaatfinanciering COP31

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorgaand aan de vergadering op het *Delegates Portal* geplaatst onder de titel '*2026 Council Conclusions on international climate finance*'

Aard bespreking: Aannee Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Unanimititeit

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over de EU-inzet voor COP31. De Raadsconclusies leggen de EU-inzet voor COP31 inzake klimaatfinanciering vast. COP31 vindt plaats van 9 november tot en met 20 november in Antalya, Turkije. De Raadsconclusies gaan in op de bijdrage van EU-landen aan de implementatie van de doelen van het Parijsakkoord. Daarnaast wordt het standpunt van de EU m.b.t. initiatieven en actuele discussies op het gebied van klimaat en energie beschreven, zoals de rol van multilaterale ontwikkelingsbanken in klimaatfinanciering en het belang van het mobiliseren van private financiering in tijden van beperkte publieke middelen. Er reesteren geen openstaande discussiepunten. Nederland kan zich vinden in de inzet zoals geschetst in de Raadsconclusies en is voornemens om in te stemmen.

Overig

Voorstel besluit tot opheffing maatregelen Hongarije op basis van de MFK-rechtsstaatverordening

Hongarije diende op 9 september 2026 een verzoek tot opheffing in bij de Europese Commissie van de maatregelen die op basis van de MFK-rechtsstaatverordening in december 2022 aan Hongarije zijn opgelegd. Deze maatregelen betreffen de opschorting van circa 4,2 miljard euro aan EU-middelen voor cohesieprogramma's en een verbod op het aangaan van juridische verplichtingen met 'trusts van openbaar belang'.

De Europese Commissie heeft op 23 september jl. een voorstel voor een Raadsbesluit tot opheffing van de maatregelen gepubliceerd.¹⁵ De Europese Commissie oordeelt dat Hongarije de zorgen over rechtsstaat en corruptie voldoende heeft geadresseerd, niet meer voldoet aan de voorwaarden in artikel 4, lid 1 van de MFK-rechtsstaatverordening, en dat daarmee de opgelegde maatregelen aan Hongarije opgeheven kunnen worden. Dit besluit ligt binnenkort voor in de Raad, mogelijk op de Raad Algemene Zaken (RAZ) van 13 oktober, en besluitvorming vindt plaats met gekwalificeerde meerderheid. Het kabinet zal het voorstel beoordelen cf. moties Krul/Dassen¹⁶ en Van Lansschot cs.¹⁷, en de Kamer voorafgaand aan besluitvorming in de Raad nader informeren over de Nederlandse inzet.

¹⁵ [EUR-Lex - COM:2026:516:FIN - EN - EUR-Lex.](#)

¹⁶ Kamerstukken 36866, nr. 9.

¹⁷ Kamerstukken 21501-02, nr. 3383